

Komisja przyjmuje opinię w sprawie praworządności w kontekście sytuacji w Polsce

Bruksela, 1 czerwca 2016 r.

Komisja Europejska przyjęła dziś opinię dotyczącą praworządności w Polsce.

W następstwie intensywnej rozmów, prowadzonych z władzami polskimi od dnia 13 stycznia, Komisja uznała za niezbędne sformalizowanie swojej oceny bieżącej sytuacji w formie wspomnianej opinii. Jak przewidziano w ramach na rzecz praworządności, jest to pierwszy krok podejmowany przez Komisję w tym procesie. W opinii zawarte są zastrzeżenia Komisji. Służy ona skoncentrowaniu dialogu prowadzonego z polskimi władzami na znalezieniu rozwiązania.

Pierwszy wiceprzewodniczący Komisji Frans **Timmermans** powiedział dziś: *Praworządność jest jednym z fundamentów Unii Europejskiej. Podjęto konstruktywne rozmowy, które należy teraz przełożyć na konkretne działania na rzecz rozwiązania systemowego zagrożenia dla praworządności w Polsce. Przyjęta dziś opinia zawiera naszą ocenę omawianych kwestii, opartą na prowadzonym od stycznia dialogu. Na tej podstawie Komisja jest gotowa do dalszych rozmów z władzami polskimi.*

Praworządność jest jedną ze wspólnych wartości, na których opiera się Unia Europejska. Jest ona zapisana w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej. Komisja Europejska wraz z Parlamentem Europejskim i Radą odpowiada, zgodnie z Traktatami, za gwarantowanie przestrzegania praworządności jako podstawowej wartości Unii i zapewnienie poszanowania prawa, wartości i zasad UE.

Ostatnie wydarzenia w Polsce dotyczące przede wszystkim Trybunału Konstytucyjnego skłoniły Komisję Europejską do podjęcia dialogu z polskim rządem w celu zapewnienia pełnego przestrzegania zasad praworządności. Komisja uważa za niezbędne umożliwienie polskiemu Trybunałowi Konstytucyjnemu pełnego zapewnienia skutecznego stwierdzania zgodności aktów prawnych z konstytucją.

Obecne zastrzeżenia Komisji Europejskiej dotyczą następujących kwestii:

- **mianowanie sędziów Trybunału Konstytucyjnego** i wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r. dotyczących tych kwestii;
- **nowelizacja ustawy o Trybunale Konstytucyjnym z dnia 22 grudnia 2015 r.**, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2016 r. dotyczący tej nowelizacji oraz poszanowanie wyroków wydanych przez Trybunał Konstytucyjny po dniu 9 marca 2016 r.;
- **skuteczność procesu stwierdzania zgodności z konstytucją nowych aktów prawnych** przyjętych i wprowadzonych w życie w 2016 r.

Kolejne działania

Polskie władze proszone są w tej chwili o przekazanie swoich uwag do opinii. W oparciu o otrzymaną odpowiedź Komisja będzie w dalszym ciągu prowadzić konstruktywny dialog z polskim rządem w celu znalezienia rozwiązania dotyczącego podniesionych kwestii. Jeżeli zastrzeżenia wyrażone przez Komisję w opinii nie zostaną zadowalająco uwzględnione w rozsądnym terminie, Komisja może zdecydować o wydaniu zalecenia w sprawie praworządności. Oznaczałoby to przejście do drugiego etapu procedury przewidzianej w ramach na rzecz praworządności (zob. załącznik).

Kontekst

W listopadzie 2015 r. Komisja dowiedziała się o toczącej się w Polsce debacie na temat składu Trybunału Konstytucyjnego, jak również skrócenia kadencji obecnego prezesa i wiceprezesa Trybunału. Trybunał Konstytucyjny wydał dwa wyroki w tych sprawach, w dniach 3 i 9 grudnia 2015 r. Ponadto Komisja odnotowała, że w dniu 22 grudnia 2015 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął nowelizację ustawy o Trybunale Konstytucyjnym dotyczącą funkcjonowania Trybunału oraz niezawisłości jego sędziów.

W związku z sytuacją dotyczącą Trybunału Konstytucyjnego w dniu 23 grudnia 2015 r. pierwszy wiceprzewodniczący wystosował pismo do polskich władz z prośbą o dalsze informacje na temat bieżącego rozwoju sytuacji. Zwrócił się on do polskiego rządu o wyjaśnienie, jakie środki rząd zamierza podjąć w odniesieniu do różnych wyroków Trybunału Konstytucyjnego.

Pierwszy wiceprzewodniczący zalecił również w swoim piśmie, aby przed przyjęciem proponowanych

zmian do ustawy o TK polski rząd skonsultował się z Komisją Wenecką. W dniu 23 grudnia polski rząd zwrócił się do Komisji Weneckiej o ocenę prawną, jednak w międzyczasie, w dniu 28 grudnia, ustawa została formalnie przyjęta.

W dniu 9 marca 2016 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. jest niezgodna z konstytucją. W swojej opinii z dnia 11 marca Komisja Wenecka stwierdziła, że nowelizacja z dnia 22 grudnia jest niezgodna z wymogami praworządności. Wyroku z dnia 9 marca, jak również pozostałych wyroków wydanych od tego czasu przez Trybunał Konstytucyjny nie opublikowano w Dzienniku Ustaw.

W dniu 13 stycznia 2016 r. kolegium komisarzy przeprowadziło [pierwszą debatę orientacyjną](#) dotyczącą sytuacji w zakresie praworządności w Polsce. Nastąpiła po niej intensywna wymiana korespondencji między Komisją i polskimi władzami. Dnia 5 kwietnia pierwszy wiceprzewodniczący F. Timmermans złożył wizytę w Warszawie i odbył konstruktywne rozmowy z różnymi polskimi partnerami. Po wizycie kontynuowano szeroko zakrojoną wymianę informacji między Komisją i rządem Rzeczypospolitej Polskiej podczas spotkań na różnych szczeblach w celu znalezienia rozwiązania kwestii obecnego dualizmu systemu prawnego w Polsce. Jednak pomimo tych kontaktów nie udało się jak dotąd znaleźć rozwiązania stwierdzonych przez Komisję problemów.

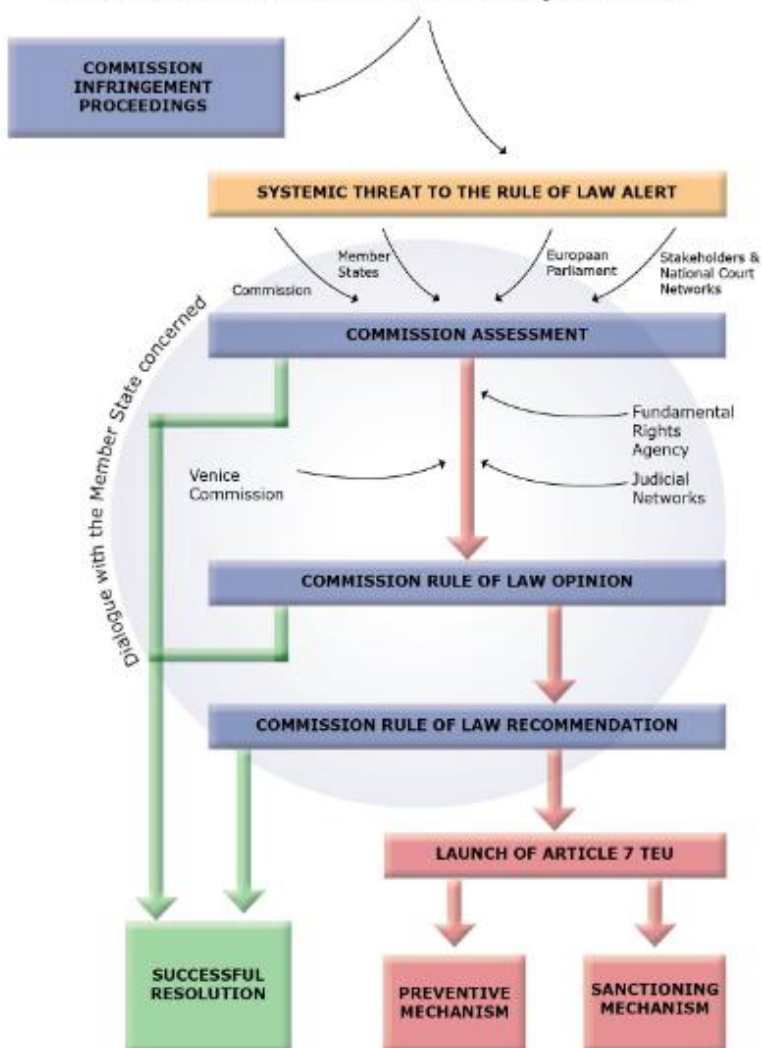
W dniu 18 maja kolegium komisarzy omówiło sytuację w zakresie praworządności w Polsce w oparciu o przedstawione przez pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa wyniki intensywnych rozmów na temat Trybunału Konstytucyjnego prowadzonych od 13 stycznia z władzami polskimi, a także przeanalizowało projekt opinii w sprawie praworządności.

W dniu 24 maja pierwszy wiceprzewodniczący złożył wizytę w Polsce w celu odbycia rozmów z premier Beatą Szydło i innymi zainteresowanymi stronami. Pomimo tych spotkań i dalszych kontaktów rząd polski nadal nie podjął konkretnych kroków niezbędnych, aby rozwiązać obawy Komisji w zadowalający sposób i w ten sposób rozwiązać tę kwestię.

Procedura dotycząca ram na rzecz praworządności - wprowadzona w dniu 11 marca 2014 r. - obejmuje trzy etapy (zob. również rys. w załączniku 1). Cały proces opiera się na stałym dialogu Komisji z danym państwem członkowskim. O jego wynikach Komisja na bieżąco i dokładnie informuje Parlament Europejski i Radę.

- **Ocena Komisji:** Komisja zbiera i analizuje wszystkie istotne informacje i ocenia, czy istnieją wyraźne dowody na istnienie systemowego zagrożenia dla praworządności. Jeżeli na podstawie zebranych informacji Komisja uzna, że istnieje systemowe zagrożenie, rozpoczyna dialog z danym państwem członkowskim, wysyłając do niego odpowiednio uzasadnioną „opinię w sprawie praworządności”. Opinia ta jest ostrzeżeniem dla danego państwa członkowskiego oraz daje mu możliwość udzielenia odpowiedzi.
- **Zalecenie Komisji:** Na drugim etapie, jeżeli kwestia nie została zadowalająco rozstrzygnięta, Komisja może wystosować „zalecenie w sprawie praworządności” skierowane do danego państwa członkowskiego. W takim przypadku Komisja zaleca, aby państwo członkowskie rozwiązało stwierdzone problemy w wyznaczonym terminie i poinformowało ją o działaniach podjętych w tym celu. Zalecenie Komisji jest publikowane.
- **Działania podejmowane w następstwie zalecenia Komisji:** Na trzecim etapie Komisja monitoruje działania podjęte przez dane państwo członkowskie w odpowiedzi na jej zalecenia. W przypadku niepodjęcia zadowalających działań następczych w wyznaczonym terminie Komisja, Parlament Europejski lub grupa 10 państw członkowskich mogą skorzystać z procedury określonej w art. 7.

A rule of law framework for the European Union

Więcej informacji:

[MEMO/16/2017](#)

IP/16/2015

Kontakty z mediami:

[Mina ANDREEVA](#) (+32 2 299 13 82)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)